

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

The Provincial Library

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI.

Ч. 4.

СУБОТА, 12 СІЧНЯ 1924.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JANUARY 12th, 1924.

№ 4.

VOL. VI.

РОБІТНИЧІ СТРАЙКИ І ЗАВОРУШЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 10. січня. — В наслідок заходів скасувати 8-годинний день праці і зменшити платню, в багатьох частях Німеччини вибухли великі робітничі заворушення.

В Бохумі поліція уживала багнетів, щоб відперти орду безробітних, які штурмували фабрики, щоб вигнати звідтам працюючих робітників.

Юніі металевих робітників в Бохумі рішили проголосити генеральний страйк, який обійме північно-західну групу копаєль в бохумському окрузі. Великі безпорядки мали також місце в Ремшайді. Стаєльні Бергіша відправили від роботи всіх робітників.

В Найгофті радикали задержали потяг з робітниками і обкадали їх камінням.

Прийшло до великої стрілянини.

Коли поліція старалася повернути спокій, почалася велика стрілянина. Кілька осіб забрано до шпиталю.

В Гельзенкірхені безробітні окружили ряд фабрик і примусили застановити там роботу. Проти скасування 8-годинного дня праці відбулися великі демонстрації.

Автобілева фабрика коло Кольоні зльокувала три тисячі робітників.

Металеві робітники в районі Магдебурга зістали зльокатовані в наслідок спору іза 8-годинного дня праці.

Депеші кажуть, що ціла металева індустрія в середній Німеччині загрожена.

"ПРЕЗИДЕНТ" ПАЛЯТИНАТУ ЗАМОРДОВАНИЙ.

ЛОНДОН, 10. січня. — Кореспондент "Таймса" доносить, що група молодих людей в Спее, в Баварії, замордувала лідера сепаратистів Гайнца, так званого президента Палатинату, коли він сидів пізно ввечері в ідалній готелю Віттлесбахергоф. Разом з убитим Гайнца ранено двома іншими людьми, що сиділи коло того самого стола.

Напасники, які стріляли до своїх жертв, грозичи-револьверами оставили готель, вийшли з ідалній, скрутили світло і втікли.

Гайнц проголошував себе головою "автономного правительства Палатинату" і мав за свій осідок Спее, який є столицею провінціального правління Палатинату.

Всіх убитих є шість або більше.

БЕРЛІН, 10. січня. — Нішні депеші доносять, що після замордовання президента Палатинату, Гайнца, в Спее прийшло нині до боротьби між сепаратистами і населенням.

В тій самій реставрації, де застрілено Гайнца, убито в боротьбі 5 осіб.

Пішніші депеші зі Спее кажуть, що боротьба вивязалася після того, як убійники вибігли з готелю Віттлесбахер, застрілявши там Гайнца.

"Всіх убитих є шість або більше", кажуть депеші.

БЕРЛІН, 4. січня. — Телеграма з Ваймару доносить, що там на залізничній стації арештовано вчора Германа, міністра внутрішніх справ соціалістичного правительства в Турингії.

ЧИЧЕРІН ПРО ВИЗНАННЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА.

МОСКВА, 9. січня. — Чисто з бізнесових причин, а не ради великого бажання високосоціалістичних зв'язків бажав російське соціалістичне правительство визнання заграничними правительствами.

Міністер заграничних справ Чичерін положив натиск на шов фазу російської заграничної політики в промові на конференції заграничних представників комісаріату заграничної торгової.

"Нам потрібно навязати приятельські зносини зі всіма країнами", сказав він, "переводим даятого, щоб розвинути продуктивні сили нашого краю. Задля цього ми в нашій заграничній політиці змагаємо до загального розоруження".

"Є це в наших економічних інтересах, що ми бажаво визнання де іде зі сторони західної Європи. Ми не дивимося за високим становищем, ані за етикеткою високозвучних титулів. Ми змагаємо до практичного кінця визнання, яке улекшить нашу торгівлю".

Чичерін сказав, що визнання Сопітв не є ніякою ласкою, але взаємною потребою, і за це визнання Росія не зробить нішних держав ніяких уступок.

Він знова заперечив, що заграничні торговельні представники соціалістичного правительства займаються пропагандою, або що соціалістичне правительство є злучене з Комуністичним Ітернаціоналом.

ФРАНКЛІН-БУЛЬОН ВИХАВ ДО СОВ. РОСІЙ.

ПАРИЖ, 9. січня. — Генрі Франклін-Буллон, бувший державний міністер, вихав до Росії в півофіційній місії. Ціле його місії є привести до порозуміння між Францією і Росією.

Франклін-Буллон вів переговори між Францією і Кемалістами в справі закінчення договору відносно Малої Азії.

ШАРЛЬ ЖІД ПРО С.С.Р.Р.

Визначний французький економіст Шарль Жід, який повернувся недавно з С.С.Р.Р., в розмові зі спірробітником "Юманіте" і за захопленням розказував про свою подорож до Радянських Республік і зазначив:

"Кооперація в С.С.Р.Р. розвивається надзвичайно гарно. Комуністи неблагано переводять диктатуру пролетаріату і дають виключно про інтереси працюючих. Життя нормальне. Червоний карбованець (червінець) більш здорова монета одиниця, чим французький франк. У харчах нема ніякої недостачі, а навпаки значна їх частина експортується за кордон. Червоноарміїці роблять дуже гарне враження і цілком не подібні на жовнів імперіалістичних країн".

Цю розмову Жіда надрукувала й буржуазна французька преса.

РАДЯНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ОБІХАВ ЄВРОПУ.

Дня 26. листопада до Одеси прибув пароплав балтійської флотії "Ридеве", який обіхав під червоним прапором всі моря кругом цілої Європи. Корабель сплывив в пристанях в Роттердамі, Бресті, Лісбоні, в англійських пристанях на Мальті, в грецьких і турецьких пристанях, після чого повернувся до Одеси.

ОФЕНЗИВА ПРОТИ МЕКСИКАНСЬКИХ ПОВСТАТЦІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 10. січня. — Неурядові інформації до воєнного департаменту кажуть, що наступ федеральних військ на повстанців в стейті Вера Круз вже почався.

В головній офензиві бере участь більше як 12.000 війська. Воно наступає від Сан Маркос в стейті Вера Круз зловж Мексиканської і Міжкокеанської залізниці.

Інша кольяна наступає в напрямі Тегуакану в стейті Пуебля.

Як подає урядовий бюлетин, кольяна федеральних військ побдила 200 повстанців коло Аллейде в стейті Коагуїла.

ФЕДЕРАЛЬНІ ВІЙСЬКА ВІДБРАЛИ МІСТО.

МІСТО МЕКСИКО, 9. січня. — Сюди доносять, що федеральні війська відбрали від повстанців місто Сабінас в стейті Коагуїла.

Президент Обрегон в супроводі команданта яльського фронту вихав нині з Мексико на свою обідку на яльським фронті. Воєний департамент оповідає, що на фронтах Яльско і Вера Круз в останніх 24 годинах панував спокій.

ХОТІЛИ ОТРУТИ ЕКСПРЕМ'ЄРА ВЕНІЗЕЛЬОСА.

ЛОНДОН, 9. січня. — Напіші тут депеші кажуть, що бувшого грецького прем'єра Венізелоса хотіли отрутити. Венізелос захопував мнущої суботи після того, як його вибрано президентом національного зібрання. Лікарі спершу узнали, що це була серцева недуга. Пішнішій ознак показалося, що це була отрута.

ВЗЯВСЯ ЗА СФОРМОВАННЯ НОВОГО КАБІНЕТУ.

АТЕНИ, 9. січня. — М. Г. Рогос, богатий грецький корабельник, який був перш грецьким міністром до Злучених Держав, взявся за сформовання нового грецького кабінету.

Як що кабінет буде сформований, експрем'єр Венізелос обійме в ній пост міністра заграничних справ.

ЗАГОВІР НА МУСТАФУ КЕМАЛЯ ПАШУ.

ЛОНДОН, 8. січня. — Неповірені депеші з Близького Сходу доносять, що президент турецької республіки Мустафа Кемаль Паша і його жінка зістали ранені в Смирні бомбою, яку кинув напасник, що вдерся до їх дому.

Атенський кореспондент телеграфує, що бомбу кинено з наміром убити Кемалья Пашу. Він однак утік а бомба ранила його жінку.

Другий знова кореспондент з Атен каже, що Кемаль зістав тяжко ранений а його жінка потерпіла лише малі ушкодження.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВІСТКУ ПРО ЗАМАХ НА КЕМАЛЯ.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 8. січня. — Тут видано нині урядове заперечення, що на президента турецької республіки Мустафу Кемалья Пашу зроблено в Смирні замах та що кинена на него ручна бомба ранила його жінку.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ОКРУГ.

Народний комісаріат внутрішніх справ Радянської України порішив перемістити Богуславський округ на Шевченківський округ з округним комісаріатом в Корсуні.

КОМУНІСТИЧНИЙ ДНЕВНИК В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

ШКАГО, 8. січня. — "The Daily Worker", перший комуністичний дневник в англійській мові в світі, появиться на вулицях Шкага в неділю 13. січня. Газета буде офіційним органом Робітничої Партії Америки, — американської комуністичної організації, яка є злучена з Третім Ітернаціоналом.

Ч. Ф. Рутенберг, секретар Екзекутивного Комітету Робітничої Партії, заявив, що "Дейлі Воркер" буде брати участь в боротьбі американського політичного і індустріального життя і помагати організувати індустріальних робітників і фермерів, які становлять більшість народа цього краю, в цілі встановлення робітничого і фермерського правління".

Рутенберг каже, що на вилавання "Дейлі Воркера" зібрано 100 тисяч доларів.

Дж. Льюїс Ендал, бувший видавець "Вікаї Воркер", буде редактором нового дневника.

СПРАВУ ФРАНЦ. ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ВІДЛОЖЕНО.

ПАРИЖ, 8. січня. — В правних кругах уважають, що правительство цілком залишило думку розвизати Французьку Федерацию Праці, коли воно зажадало відложення справи перед апеліційним судом.

В робітничих і правних кругах пояснюють цей крок як доказ, що правительство уважає цю справу дуже не на час, особливо при розпочатті виборчої кампанії.

БОЙКОТ ОРГАНУ ТРУДОВОЇ ПАРТІЇ "ДІЛО".

Львівська "Земля і Воля" з 23. грудня м. р. доносить: Українське студентство на своїй м. вічу дня 17. ч. м. у Львові ухвалило між іншим односторонній бойкот органу трудової партії "Діло", за його опортуністичну політику у всіх політичних справах, а спеціально в справі українських вищих шкіл у Львові.

ДОНЦОВА ХОЧУТЬ ВИДАЛИТИ З ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ.

Львівська дирекція поліції доручила лідерові укр. фашистів в Галичині Д. Донцову рішення, силою якого його віддалоється з границь Польщі за опортуністичну політику у всіх політичних справах, а спеціально в справі українських вищих шкіл у Львові.

ГОЛОД В ЛОДЗІ.

З Лодзі доносять, що там зростає сім випадків заедання з голоду.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ.

Цим повідомляємо всіх наших читачів, що з сьогоднішнім числом "У.Р.В." ми були змушені перервати дальше друкування огляду "Радянські Республіки в 1923 році" з тої причини, що не одержали його від нашого кореспондента. Як тільки одержимо, то пінемо знов друкувати.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ У.Р.В. В ВІННІПЕГУ!

Подается до відома всім членам відділу Українського Робітничого Дому в Вінніпегу, що місячні збори відділу відбудуться в неділю, 13. січня о год. 2.30 по полудні в Укр. Робітничім Домі.

Губерніяльні Зізди Рад.

Президія Всеукр. Центр. Викон. Комітету визначила терміни скликання Губерніяльних Зіздів Рад, щобі приготувати їх до VIII. Всеукр. Зізду Рад, який скликається на 8. січня 1924 року.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ОКРУГ.

Народний комісаріат внутрішніх справ Радянської України порішив перемістити Богуславський округ на Шевченківський округ з округним комісаріатом в Корсуні.

ОТВОРЕННЯ НОВОГО БРИТИСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН, 8. січня. — Сьогодні відбулося отворення британського парламенту. Після відчитання королівської промови першою справою на порядку денним був вибір спікера (председателя) палати.

Без ніякої опозиції спікером вибрано Дж. Г. Вітлей.

Підчас отворення парламенту були переповнені публікою. Коже місце було заняте. О 4-й годині парламент відложено до середи.

Коли Рамсей МекДоналд, провідник робітничої опозиції, прибув перед парламент, зібрана велика товпа устроїла йому овацію.

Джордж Ленсборі, робітничий посол і редактор "Дейлі Гералда", заявив в інтервю, що Есквіт і його приятели планують переконати короля Юрія, щобі не розвизував парламенту, коли Рамсей МекДоналд о це попросить. Ленсборі каже, що такий крок неминучо видигне в Англії республіканське питання.

ПЕТРУШЕВИЧ МАВ ВІПХАТИ ДО ХАРКОВА.

З Європи повідомляють, що "диктатор" Євген Петрушевич мав в перших днях січня 1924 р. вихати до Харкова. Там він мав передати українському радянському правительству архів документів. На Радянську Україну мають також переїхати старшини і стрільці з галицької армії, які не можуть повернутися до Галичини, ані не можуть оставити в Чехії, бо чеські власти розвизали табори.

Генеральний страйк в Діссельдорфі.

Відомости з Діссельдорфу кажуть, що там зістав проголошений генеральний страйк, який застановив всю індустрію.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА НА КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ.

В більшості шкіл Катеринославщини навчання провадиться по українськи. На 570 учителів Катеринославщини є 438 українців.

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ МУЗЕЙ НА УКРАЇНІ.

Окрема комісія при уряді Радянської України порішила організувати Всеукраїнський Сільсько-Господарський Музей. Цю справу передано народному комісаріатові земельних справ.

УВАГА! ПЕРШИЙ РАЗ В ВІННІПЕГУ! УВАГА!

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТНА ПРИ ВІДІЛІ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ

— відіграє —

В СУБОТУ, ДНЯ 12-ГО СІЧНЯ 1924 Р.
В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ
народну драму в 5-ох діях з танцями і співами
Вол. Мартиневича

ПЕРЕЛЕСНИК або САТАНА

Зміст драми представляється так: Іван Догонюгий, багатий господар на селі, здобув своє багатство завдяки вихованцеві "Перелесникові"; все що він робить йде йому гладко, бо "Перелесник" йому помагає, а ті, що мають щонебудь до діла з таким багатцем, вже не мають шастя, бо "Вихованець", вірний своєму господареві, йому лише помагає, а всім прочим шкодить. Андрій, сільський парубок що дуже схожий на "Перелесника", кохается з Катериною і мають побратися. "Перелесник" і тут збиває колотичу, розбиває їхні кохання, вдає з себе Андрія і виходить в те саме місце стрічати Катерину, де раніш Андрій ходив. Андрій бачить, що Катерина кохается з "Перелесником", на перекір її жениться з багатим дівчиною Анною. Катерина з жалю божеволіє а вкінці кидається в ріку. На цьому основується драма "Перелесник". Штука дуже гарна.

Приходить всі якнайчисленіше.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.

Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Домі, а в день представлення при касі.

Заходом Драматично-Співацького Гуртна при відділі Стов. Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу

— устроюється —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО СІЧНЯ 1924 Р.
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

В програму концерту входять: деклямації дітей і дорослих, сольо-співи жіночі і мужські, виступи мішаного мандолінової оркестри, дітчого і дівочого хору в супроводі три на мандолінах а також мішаного і мужського хору, гуморески і т. д. Програмі багата і цікава!

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛІЙНИМИ ДАТКАМИ

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС!

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришення “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщення в газеті рукописів не зберігаються, крім тих, що доцільно зберегти в архіві редакції, що буде звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та задувати поштовою марку на її переписку.

КОГО БОЛИТЬ СЕРЦЕ ЗА КАНАДОЮ?

Вінніпегська “Фрі Прес”, яка вклавилася недавно своїми підлими нападками на Стів. У.Р.Д., у виданню з 30. грудня м.р. помістили на 1-й сторінці таку новинку:

“ЗВІВАЄ МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТІ ПІДПРИЯТИ НЕГАРНО АКЦІЮ.

Час. Ф. Роланд висладе огляд діяльності У.Р.Д. до Оттави.

Чарлс Ф. Роланд, представник Стіваришення Працьодавців в Манітобі, вислав до міністра справедливості огляд радикальної діяльності Стіваришення Української Робітничий Дім, яке виявилось на недавній розправі в Порт Артур, на котрій ця організація фігурувала.

Репорт вклаваче заяву судді Келого, осуджуючу Стіваришення як “небезпечку для канадських інституцій”, та уривки згадані, які показують, що У.Р.Д. уживав системи “верчення середина”, щоби дістати контроль над національним товариством “Провіста” в Порт Вільям. Лист звучить:

14. грудня 1923.

Hon. Sir Lower Gouin, K. C. M. G.,
Міністер Справедливості, Оттава, Онт.

“Поважаний Пане! — В дальшій звязку з нашими листами з 6. грудня і 29. червня, наша Екзекутива поручила мені звернути Вашу увагу на інформації, викриті на розправі в Порт Артур дня 13. грудня перед судією Келіам, з Найвищого Суду в Торонто, відносно підкопування українського національного товариства “Провіста” радикальними групами, що є частиною їх плану на повалення законної влади. Тут залучаю копію газетного донесення. Ми бажаємо звернути особливу увагу на ту частину згадану, що відноситься до радикального шкільного руху в Канаді, а це більше на витяги, які показують, що Вінніпег є очевидно головною квартирою нелегальної підземної діяльності на знищення родових прав канадського народу.

“Засягнувши легальної поради відносно секцій 97—A і 97—B кримінального кодексу, наша Екзекутива-е того переконана, що правительсто має право острійше застосувати закон, що знаходиться в нашій книзі законів, і як що кримінальний кодекс не є достаточо виразний, то треба негайно підприняти кроки, щоби відповідно поправити його, аби раз на завігда знищити цю “червону” небезпечку, яка загрожуює самим основам нашої теперішньої суспільної системи.

“Будемо зобовязані за негайне вглянення в цю справу і за повідомлення нас про кроки, які будуть підприняті в цій справі департаментом справедливості”.

Як видно з повисшого листа, то Стіваришенням Український Робітничий Дім заінтересувалася не лише буржуазна газета “Фрі Прес”, але й чисто капіталістична організація — Стіваришення Працьодавців в Манітобі (The Employers' Association of Manitoba). Як бачить читач з самої назви, ця організація об'єднує в собі лише тих, що наймають робітників до праці, себто фабрикантів-капіталістів. Є ріжні буржуазні клуби і товариства, до котрих належать також всякого роду професіоналісти, як адвокати, інженери, лікарі, професори, журналісти, урядники і т. д. Хоч ці клуби і товариства є буржуазними, всеж таки до них належать також люде, що самі не є капіталістами, лише служать капіталістичній клясі. А ось в цім случаю проти Стів. У.Р.Д. виступає туго капіталістична організація, Стіваришення Працьодавців.

Чому ми це підчеркуємо? А власне тому, щоби показати, хто то так дуже турбується за будучність Канади, кого болить серце за тим, щоби канадському населенню не загрожувала “червона небезпечка”.

Пропорціонально до всего населения Канади капіталістів-фабрикантів є дуже мале, прямо зникаюче число. А помімо того вони уважають себе поклянканими еказувати на ту мниму “небезпечку” для краю, котрої решта населения зовсім нігде не бачить. Чому це так? Чому проти Стів. У.Р.Д. виступають якраз фабриканти, які наймають робітників до праці, а не, скажім, робітники, які в тих фабрикантів працюють? Чи доля Канади не обходить таксамо робітників, як і капіталістів? Чи робітники таксамо не заінтересовані в будучности цього краю, як і капіталісти? А чому-ж робітники ані інші верстви населения не добувають тої “страшної небезпечки” там, де її добувають капіталісти?

Куди “Фрі Прес” містила свої істеричні напади на Стів. У.Р.Д., то лише серед Українців знайшлася якась Кригуни, що приписували роботи “Фрі-Прес”, а навіть в вулчидній спосіб вигукували, чому то раз не покінчиться з тими “червоними більшовіками”. (Не загалуємо тут подібного виступу “Укр. Гол.”, бо говоримо лише про те, що писалося в “Фрі Прес”.) А серед Англіців не знайшовся ані один чоловік, який одобрив би напади “Фрі Прес” на Стів. У.Р.Д. Наколі-б “Фрі Прес” буда такий лист дістала, вона певно буда би його помістила. За те знайшлася серед Англіців люде, що виступили проти нападі “Фрі Прес” таки на її сторінках. Два такі листи були поміщені в “Фрі Прес” з суботи минушого тижня. Один з них написав Е. А. Парtridge з Сінгаула, Саск., другий — Філікс Тамсон з Оквид, Онт.

Зі всего сказаного виходить, що Стіваришення Працьодавців в Манітобі не з патріотичних мотивів, не ради загально-го добра краю домагається від міністра справедливості акції проти Стів. У.Р.Д. Стіваришення Працьодавців думає, що Стів. У.Р.Д. через свій вплив на українських робітників може пошкодити інтересам фабрикантів-капіталістів — і тому воно бе в дзвін тривоги. Свої власні класові інтереси, інтереси мало-го групи людею, воно закриває фразами про інтереси цілого краю, цілого народу. Так хитро вести свою класову політику потрафить лише капіталістична кляса.

ПЕТЛЮРА ЗАГОВОРИВ.

(Спеціальна кореспонденція до “У.Р.В.” з Європи.)

Буває так: Як когось добре тарашнуть довбнею по голові, то він стратить пам'ять, стече кровю і довго-довго не може прийти до мови. Сидить собі, дивиться в безвісти божевільними очима і люди обходять його з острахом.

— Ото дав йому! — кажуть тоді. Зійшов чоловік з розуму. Таке самісіньке було з відомим “отаманом” Петлюрою. Тільки з тою різницею, що він задрів був ще перед добрим ударом в голову, а після удару таки задеревів. Та ось зараз сталася дивна подія: Петлюра заговорив. Про правді, Петлюра є незаметна-використана забавка, викинена, як непотрібна на сміття і ми пишемо про нього не тому, що його слова мають велике політичне значіння, а просто тому, щоби доказати безсидість і зневагу “отамана”, що так ганебно запламив в історії боротьби українських трудових мас — імя нації.

Як відомо, в 1920 році, Петлюра перейшов з рештками розбитків своєї погромницької армії до польської Польщі і заключив за “миску совицької соромини” — зрадницький “союз” з польськими панями, зрікаючись при тім Східної Галичини, яка буда проголошена 22. січня 1919 року в Києві складовою частиною України (У.Н.Р.). Не питаючись нікого, Петлюра, як голова уряду У.Н.Р., опираючись на державному акті, що Сх. Галичина є частиною української держави, він віддав Галичину польським паням тільки ради особистих інтересів, ради задержання в своїх руках влади та допомоги польських військ в нападі на Радянську Україну.

Відомо також, що польська армія, а з нею й банди Петлюри, дійшли буда весною 1920 року аж до Києва, сіючи страшну руїну на українській землі, вшаючи невинних селян, та вирізуючи цілі містечка. В самому Києві “союзні” війська Пилсудського і Петлюри натворили страшне спустошення, повисадували в воздух старі державні будинки і мости на Дніпрі, а також скрив, де тільки були, нищили безжалісно все державне майно. І якби ви не хотіли бути зрозуміти ідейність українських “патріотів” в петлюрівській шкірі, ніяк не можна було. Бо чияже майно нищили вони? Українського народу! Все таки на це не зважали вони, аж Червона Армія, зібравши сили, на прах розбила так польських панів, як і петлюрівську збірину. Петлюра, одержавши добрий удар в голову, утік з душею в Польщу а за ним й його недобитки. За ласку і з влчюности, польські пани всіх петлюрівців посадили в замкнені табори, як арештантів, а сам Петлюра проживав довгі-скупні дні у власній вилі у Варшаві. Згодом обмінені петлюрівці, що томилася в польських таборах, почали прозивати і маючо винятки на Радянську Україну, відраючаючись своєю “батька” Петлюри. Залишилися тільки ті, що працювали, як шпійони в шпійонських польських інституціях годуючи на українських землях Галичини, Волині, Полісся і Холмщини, та ті, що записали своє імя ганебними-дикими погромами на Україну.

Цілими роками Петлюра мовчав, якби не існував. Аж ось в грудні 1923 року — заговорив. Представник російської пресової агенції в Польщі “Русспрес”, що обслуговує журналотену московської еміграції, явився до Петлюри і мав з ним довшу розмову. Уривки з цієї розмови слідує:

— “Перш за все я запитую на українській, що ти перевелась більшовіки. Я бачу в ній стихійну уступку національного руху, а разом з тим послідовну політичну міру з метою закриття позиції більшовіків на Україні”.

Значить, пан Петлюра вже не кричить на “більшовіцьку роботу” з такою істерією, як бувало. Він бідний скорчившись признає, що українцізація, це — “закріплення позиції

більшовіків на Україні”. Хоч далі він міркує глибоко:

— “Отже й із стратегічної точки погляду важко мати по своїйому боці симпатії того населения, важко представитись йому коли не в ореді національного визволення, то бодай зноско контрагента. В даному випадку більшовіки, залишаючись вірними собі, використовують відому зброю — агітацію, яка має на меті розломити противника та рівночасно зеднати собі серед нього союзників. Поруч з тим треба поставити змагання з більшовіками — яке вони висловлюють цілком шире — щоби проголошенням принципів національної свободи перетягнути на свій бік тубільні народи Азії. Таким робом на більшовіцьку українцізацію треба гадати, як на одне кілясе того плану, який вони розроблюють на випадок збройного конфлікту з сусідами”.

Впрочім, Петлюра з жалем признає, що вплив українцізації на еміграцію в західній Європі, головню в Польщі, великий, а тимсамим для нього, як “отамана” неіснуючої У.Н.Р. дуже шкідливий.

“А проте воно не значить, що ота українцізація не принесє деяких хочби тимчасових користей. Розрахунок більшовіків на ефект подібної тактики в напрямку впливу на українське население, що найшлося тепер під Польшею, — виявляється правдивим”.

Проф. Грушевський давно вже підійшов близько до більшовіків із своїми соціально-політичними концепціями і радше може дивувати факт, що він так довго зволікає із публічним зафіксуванням своєї еволюції”.

І, щоби оправдати такі неприємні факти, як перекінув проф. Грушевського та Тютонника на бік Радянської України, Петлюра зазначає:

— “Мені здається, що пояснюючи той чи інший факт переходу до більшовіцьких українських емігрантів, що живуть в Польщі, треба мати на увазі ті психологічні мотиви, які мають такий перекривний грунт для повстання і зросту в становищі України під Польшею. Тут мусу коротко торкнутися загального положення української еміграції. Умови її життя як матеріальні так і правові, — назидально жалкі”.

І як не соромно, а все таки славний “союзник” польських панів, що помагав в 1920 році нищити Україну і віддав їй Східну Галичину в неволю, сьогодні — жаліється:

— “Тут становище українців куди важче: матеріально не забезпечені, пригнічені правовими обмеженнями, вони підлягають до морального боку важким переживанням в звязку з тою політикою, яку припороваються до місцевого українського населения. Гострота тих переживань дає себе відчувати тим-більшійше, що та політика противиться гаслам і формальним обіцянкам, покладає в основу спільної боротьби поляків і “наддніпрянських” українців проти більшовіків 1920-р., над котрими поляки, використовувши в доісторичних шлях ніякочому-сіма-Українців, перейшли від сядово-дніпрянського порядку. Коли така політика не може, ясна річ, задовольнити українців, що живуть в Польщі, то з другого боку, вона викликає глибоке огрчення і розчарування серед частини української еміграції, яка-разом з армією поділяла трудові муки в межах Польщі, перебуваючи в таборах, мала аж надто причини допасти в огрчення”.

Безсоромний, гідкий і продажний раб! Він стоїте сьогодні і нарікає на недодержання панями “формальних обіцяниць”, а скільки тисяч дітей через нього сиротами, скільки тисяч матерей проклинають його по широкій Україні по сьогоднішній день??

І тихо, як злочинець, що боїться признатись до свого вчинку, Петлюра заявляє:

— “Договір, заключений урядом Республіки Польської і урядом Української Нар. Республіки в квітні 1920 р. анульований фактом підписання в Ризі польсько-радянського миру. Попередні ризьські уряди позбавляли суть ризьського акту і знищили вартість українського чинника в системі польської східної політики”.

Мало цього! Ганебний “договір” з панями анульований (знесений) силою факту, але наслідки того продажного “союзу” не анульовані! Вони залишилися в силі, помімо того, що пани по використанню копіюли “отамана” Петлюру, а за це задали кровю українські землі під своїм чоботом. Цього ніхто не занулює!

Розуміється, не обійшлося без того, щоб не згадати й російську чорносотенну еміграцію. “Наскільки в озидомовній з ріжними напрямками політичної думки

московської еміграції, вона не побулася своїх пересудів в цій справі. Серед правих і демократичних а навіть і соціалістичних російських воз впливають і досі на українську справу дуже сильні погляди, які не відповідають реальній дійсності. В тому відношенню більшовіки посулились вперед, а лівітні наслідки привелили більшовіцьких антиподів не також вперед”.

І забуває пан “отаман” зазначити, що він входив в “союз” не тільки з польськими панями, але вислав “послді” на Крим (в 1920 р.) до царського генерала барона Врангеля, що був в спіці з ним йти збройним походом на Україну, проти українських селян і робітників. Сьогодні вже не таємниця, що з Вранглем буда заключений окремі договір Петлюри, який не здійснився тільки завдяки кінцевому розбиттю царського генерала червоними військами.

Забув пан Петлюра, що пробував він переговорювати і з царським генералом Денікіном, висланим в вересні 1919 року генерала Омельяновича-Павленка, якого денікіні згинурували. Забув про свій “єдиний фронт” з бандитом Савіновичем і генералом Булак-Балаховичем. З цими чорносотенцями, що мріяли про “єдиную-неділимую Руссею” Петлюра

ЦЕРКВА НА РАД. УКРАЇНІ ВАЛІТЬСЯ.

(Від нашого кореспондента з України.)

Я недавно писав про те, що церква на Україні доживає свій вік а ось хочу підтвердити-вено-раніше написане-ше одним характерним фактом.

В селі Саксагань, Кривоножського округу, Катеринославської губернії місцевий священик о. Олександр відслужив службу богу в день 6-ої річниці жовтневої революції так, як було приказано вимим церковним органом, вийшов з вітварі і тут же в церкві так і стругнув штурку перед своїми парохіянми.

— 10 років — говорить — я вде обманював, даьше вже не можу, совість гризе. І поїхав далі як по маслі, все що знав про релігію те й розкавав, що всяка релігія не обман, що ніякого бога-немає і т. д. і т. д.

— Закличте — говорить — сюда попа з котрим я тут служив разом і я йому в вічі скажу як ми оба сварились за вівтарем зза панахиди, мало не побились хрестом та чаюю, а не раз і горілку в вітварі пили і про жінок балакали. Все це я при нім при живим свідкою повторю як мені не вірїте.

Лиш охуди вірні парохіяне, а батюшка далі продовжує:

— Я в серпні здер з вас 60 мільярдів і мене мучить совість за вашу темноту і невіжество.

Ось так бачите стругнув о-тець Олександр своїм парохіянм в сам день річниці революції. Очистивши таким чином свою гриншу душу він відразу причинив собі на груди червону кокарду і пішов в самі переді маніфестації в честь жовтневої революції. П.

С.С.Р.Р. буда розробила короткий проект встановлення торговельних взаємин між Румунією і С.С.Р.Р. В цей проект буди включені правила переправи товарів через Дністер, а також список транзитних пунктів. Крім того в цей проект буди включені й правила, які регулюють рух біженців через демаркаційну лінію.

Делегация С.С.Р.Р. на першому засіданню торговельної конференції запропонувала Румунію проводити переговори на підставі названого проекту. Румунські делегати погодилися провадити переговори в цій справі. Щодо другої частини акту, вони заявили, що Румунія не вважає за можливу торговельну угоду-без відновлення зносин в обох краях.

У відповідь на цю заяву делегация С.С.Р.Р. оголосила делегацию від імени уряду С.С.Р.Р., в якій останній зі свого боку, витяючи бажання Румунії розпочати переговори до відновлення нормальних взаємин, підкреслив, що він звертався до румунського уряду з подібними пропозиціями й пропонує румунському уряду призначити місце і час для зустрічі уповноважених делегатів обох сторін для вирішення всіх спірних справ.

Разом з тим уряд С.С.Р.Р. заявив, що він вважає за бажане перед урегулюванням взаємовідносин далі обміркувати в Тирасполі справу про відновлення тимчасового порядку торговельних зносин. Ознайомившись з нашою декларацією румунські делегати поїхали до Букарешту за інструкцією, обіцявши повернутися до Тирасполю з відповіддю до 12. грудня. Слово тепер за румунським урядом.

Він повинен дати ясну відповідь на конкретно поставлені нам запитання, коли й де він бажає розпочати переговори. Місце й час слід буде встановити звичайно за згодою обох сторін. Висувати будь-яких попередніх умов означитиме, що румунський уряд не хоче провадити переговорів та відмовляється від справжнього відновлення зносин та вирішення спірних справ мирним способом.

“ПАМ'ЯТНА КНИГА” В ЧЕСТЬ МЕЛЬНИЧУКА, ШЕРЕМЕТИ І ЦЕПКА.

Кожному свідомому українському робітничові і селянщові, деб він не жив, добре відомо героїська смерть незабутніх товаришів Мельничука Степана, Шеремети Петра і Цепка Івана, що гордо віддали своє молоді-наївне життя за вивалення працьовитого народу. Треба, щоб про них і їх великі діла залишилися трішки пам'ятки для грядучих наших поколінь. З цєю метою я виявляю до праці над зложенням “Пам'ятної Книги” в честь наших Товаришів-Борців і чимало призвав цінного матеріалу, головню з Європи. Однак я щиро бажаю, щоб й канадійське та американське укр. робітництво взяло участь в цій праці і тому звертаю до широкого робітничого загалу з слідуємим проханням: Хто має вірші, оповідання, спомини, рисунки і т. д., що відноситься до загаданих Товаришів-Героїв, нехай присладе для віддрукування в “Пам'ятній Книзі”.

Про появу такої книжки буде окреме оголошення. Крім фотографій, рисунків, споминів, віршів і життєпису, в книзі будуть також фотографії владоручних листів розстріляних Товаришів.

Також прошу всі робітничі товариства, без ріжниць на політичні напрями, так в Канаді, як і в Злуч. Державах, що прийняли або Цепка, повідомити мене, коли товариство прийняло назву, де воно знаходиться та яка ціль його. Листи прошу слати на адресу Укр. Роб. Дому у Вінніпегу, а мені відти вже доручати.

М. Труман.

Адресувати треба так:
UKRAINIAN LABOR TEMPLE
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

СТАН ПЕРЕГОВОРІВ С.С.Р.Р. З РУМУНІЄЮ.

МОСКВА, 8. грудня. — В розмові зі співробітником “Роста” заступник Народного Комісара (міністра) закордонних справ Лівінов подав такі відомости про стан переговорів між Румунією і С.С.Р.Р. “Навколо румунсько-радянських переговорів за останній час утворився цілий клубок фантастичних повідомлень, які цілком не відповідають дійсности. Мова йде головним чином про румунську пресу, яка вміщує ріжні небезпечні прохід переговорів. Резюмуючи коротко переговори, що до цього часу проваджалися, та досягнені наслідки, ми можемо зазначити отакі етапи:

Задля усунення конфліктив на демаркаційній лінії по Дністру, було скликано румунсько-радянську конференцію, на якій були присутні представники військового командовання С.С.Р.Р. і Румунії. Після тримісячної праці було підписано угоду про по-

редження непорозумінь. Після ратифікації цієї угоди оба уряди почнуть організацію мішаної комісії, яка матиме за завдання жити практичних заходів до попередження непорозумінь. Всі вміщені в чужоземній пресі відомости про те, що ніби-то ми підписані цією угодою посередню утворили з демаркаційної лінії постійний кордон, цілком безсидістиві. Найкраще виявляється це при оголошенню підписаної угоди.

Український хам.

Державна "Свобода" і її дописувач С. Черкасенко. — Найнища і найпідліша піста. — Некультурні напади на великого реформатора театру Лесь Курбаса. — Відповідь самих "Березильців".

Революція в Україні була не тільки проти панів-дідичів і капіталістів, але й проти рідних підданків-чорносотенців, що прикривалися плащиком жовто-блакитного націоналізму, старалися порожними фразами затуманити українського робітника й селянина. І легко та безжалісно висмоктувати з нього життєву силу. Але це не вдалося їм і Велика Революція розторопила важким прикладом голови таких "опікунів", або викинула їх за кордон, на буржуазний смітник.

Розуміється, українські підданки почули себе страшенно ображеними і висиджуючи по панських передисках західної Європи, або просто тиняючись погорблені з смітника на смітник на т. зв. "політичний еміграції", час від часу виливають свою жовч на нове — невблаганно бистре життя, яке родиться і розцвітається на Україні — без них. Помінаючи всю "політичну боротьбу" цих панків поза кордонами України, що закінчується у вилітання помы на трудові українські маси, ми звернемо увагу на ще один спосіб "боротьби", який своєю підлотою і негідністю до решти відкриває гнилизну перестарілого тіла українських вирождів.

Істнує на широкому світі мізерна — жалюгідна людина, зневажена не тільки ідейними ворогами її, але й своїми приятелями. Людина ця, владуючи великого хитруна, час від часу поміщує лайливі статті в старій чорносотенній бабусі "Свободі". Що виходить в Джерсі Сіті (в Злуч. Штатах) і скривачивши під перковими буквами С. Ч. немає відваги виявити своє правдиве-гніде-обличчя Спиридона Черкасенка або П. Стаха.

Цей виклод з України, блукаючи по буржуазних державах західної Європи і живучи з панських охланів, час від часу заскавувати старим голодом за кілька доларів в Джерсі-Сіті "Свободі" і думає, що сповна велику "громадську" роботу. Звичайно, ніхто з тамтешніх людей не звертає вже уваги на ці скавудини, бо вони стали втертою буденщиною, але-ж найновіша лайка бідного Черкасенка в "Свободі" (ч. 1. з 1924 р.) під наголовком "Геній і хам", переходить всі граніці людської приличності. І це нахабство прищепило нас звернути увагу українському робітництву на ось що:

Мистецтво, себто штука, в яку входять: література, театр, різбарство, музика, спів і т. д. є міжнародне. Кожа нація має своє питемо мистецтво і воно зливається в один все-світній культурний здобуток.

ширше про це описує очевидець його праці в "Голосі Праці" за грудень 1923 (ч. 12.) Скажемо тільки, що осеню 1923 повернувшись з України до Львова якийсь пан Л. і помітив в націоналістичному "Ділі" свої враження про життя на Радянській Україні і між иншим згадав теж про працю геніального Лесь Курбаса.

Це страшенно обурило угородського посмітлюка і він дав писати "статтю" до державної "Свободи" та доказувати, що Курбас "геній" "московської диктатури пролетаріату", що "генієм признала його російська критика", що він "ретельно виховує нових роспинателів нещасної України, виховуючи модерних яничар", що Курбас "не є геніальний" а "просто таки український хам, який тепер чимало завелось від тоді, як більшовизм загато до довго задержався на Україні".

Ось міркування "чесного" українського панка, що користується назвою письменника. На це не дозволимо собі найзапекліший ворог чогобудь в иншій нації, але що українська нація (головно тепер, після революції) багата на типових хамів, дивуватися нічого. І до певної міри можна зрозуміти хамство вирождів українського народу. Жовч свою виливають вони зі злости, з заздрости, що Україна не тільки викинула їх поза кордон, але й живе новим творчим життям. Все-ж таки аж до тої міри бути-вдалим, не-просто-гидом. Накладитися з лайкою на великого культурного працівника тільки тому, що він в червоному Києві, а не в панському Берліні, Відні або Варшаві, це вже справді найнища і найогидніша піста. Хамоватий панок з Ужгороду забувається навіть на стільки, що перечить сам собі. Винячківський журнал "Нова Україна", співробітником якого числиться й Черкасенко, теж не раз писав про геніяльного Лесь Курбаса, але жалюгідне сотвориння за кілька доларів живе само собі в очі і називає активну-велику людину — хамом. Ні! Таки рекорд хамства добули власне всі-оті Черкасенки, які виписували за гривні віршовані похвали петлюрівським погромникам і самому Петлюрі. (гл. "Україна" 1919 р. Камінь на Поділлі).

І у відповідь українському дрібнобуржуазному хамові, нехай будуть горькі, повні надій клічки Курбасових "Березильців":

— "Атакуйте свого байдужного, міщанського, кулішного, лінивого, те, що впоено в нашу кров-стодатками неволі!"

І до цих-кличів горітьесь могутній 40-мільоновий трудовий український колектив, та

все инше клоняться дряхі дідусі, які час від часу заскавувать злісно і самі не пізнають свого безголосного скавудинія, бо гурган, нових надійних клічів заглушує все:

— "Активність! Активність! Атакуйте що дня, що хвилини! Кожен день має принести щось для вашої майбутньої праці. Кожен день вимагає чогось для себе. Не вештайтеся без діла ліниво по вулицях, не лежіть під грушею без думки, не спійте пів дня, спійте стільки, скільки треба, щоб не втратити свіжости думки і роботи вашої.

Кожен день хай не пройде, щоб він щось не зробили для майбутнього. Памятайте, що

кожна прочитана книжка, зроблена міміодрама, здобуде пізнання; вигадана думка, закріплена підчас спостереження — все це багато для дальшого.

Зі шкери вилізайте, а зробітьесь індивідуальностями, озброєними характером і знанням за всяку ціну. Не розкидайтеся і не роздрібляйтеся передчасно!"

Ось найкраща відповідь самим "Березильців" нещасному українському хамові з Ужгороду, що скавудить на сторінках чорної державної старої фартушини.

Хто має розум, той сам осудить.

Актюп.

РОЗМОВА МІЖ "ГОСТЯМИ"

— Що нового, Петре? "Укр. Голос" читав?

— Що-ж там є цікавого, Максиме?

— А ось нагородив дурниці, що й розібрати трудно.

— Чи тоби, Максиме, дивно? На те-ж він й "Укр. Голос", щоб гордіти.

— Правду ти кажеш, Петре. Коли "Укр. Голосови" ходять о те, щоб збідатити Руську Збіжєву Елеветорську Компанію, коли ходять о те, щоб вибрати консерватів-капіталістів до парламенту, коли ходять о те, щоб вибрати буржуазного мейора (Джейкоба), тоді "Укр. Голос" пише, що ми громадяне Канади, живемо в своїй-прибраній країні і повинні користуватись своїми правами нарівні з иншими народами, повинні брати живу участь в громадському житті Канади.

— Чи ти проти цього, Максиме?

— Ні. Я не маю нічого проти цього, що ми повинні інтересуватись громадськими справами Канади. Не маю нічого проти цього навіть тоді, коли "Укр. Голос" накликає нас голосувати на панів. Але...

— Але що?

— А ось що: Коли українські робітники і фермери з'організували собі поступову промислово-запозомову організацію Спів. У.Р.Д., коли вчать наших дітей по українські читати і писати та музику, коли видають свою газету і журнали, в яких вивчають, хто наш ворог, а хто приятель, — тоді той самий "Укр. Голос" вискакує мов циган з конопель і каже, що ми не повинні інтересуватись громадськими справами Канади, бо ми приїхали до Канади лише "в гості". Що-ж ти на це, Петре?

— Що я на це? Я-ж тоби, Максиме, ціл роки говорив, що "Укр. Голос" служить капіталістичній класі і поборює всякий поступовий рух серед укр. робітництва і фермерства. Ти ме-

не хотів вірити. Я тебе не міг переконати і мені тепер стало дивно, коли я слухав, що ти говориш. Від коли-ж ти так змінився? Хто-ж тебе переконав?

— "Хто?"

— Мені цікаво знати.

— Мене переконав самий "Укр. Голос". Підчас кампанії "Фрі Прес" на Стів Укр. Роб. Дім я був дуже обурений і пильно слідує, що каже на це "Укр. Голос". Отже перчитавши дві останні статі в "Укр. Голосі", я прийшов до цього заключення, що мені з "У.Г." не подорозі.

— Значить, що самий "Укр. Голос" вивів тебе на рішій шлях?

— Так. Своєю підлою писаниною проти українських робітників і фермерів та проти наших українських шкіл, "Укр. Голос" зробив з мене доловка. Я ині бріджус тим, що попередню шанував. "У.Г." зачли мене до "гостей"?

— А який гість? Пятнадцять років в Канаді. Будував дороги від Галіфаксу до Венкуверу, розбивав скали, чистив ліси, будував мости і страив рідного батька в онтерійських горах при роботі. А тепер вже чотири місяці без праці. Голод заглядає до мого жолаудка. І чий я не маю права обстоювати своїх інтересів?

— Гов! Ти говориш, як комуніст.

— Мене до цього заставляють.

— Подайже руку, Максиме!

— Що-ж ти Петре думаєш?

— Я це вже давно передумав.

— Значить, що я говорю добре?

— Добре.

— Редактор "Укр. Голосу" думає, що як він гостився з панамі по Форт Гері готелях, то ми вже всі "гості". А що-б він снік!

— Нічого, Максиме. "Ось, знаєш, в Європі справа мається цікаво інакше. Тутюник і

Грушевський вже виїхали на Рад. Україну. Кажуть, що навіть Петрушевич це зробив. Значить, приходять "наші" до розуму. І я вірю, що й редактор "Укр. Голосу" також зміняться. Прийде час, що й він стане чесною людиною та буде жалувати, що творив лихо робочому народові. Часи змінюються, а з часами й люде.

— Так, так, — перервав Максиме.

Юрково Косачови.

— Люде змінюються, але такі сотвориння, як редактор "У.Г.", ніколи вже не зміняться. Це вже якийсь вирожд. Як писав в своїй поезії Степан Руданський:

"Та сниться такі снівко!
Правду крають люде!
Святи її, хрести її,
Все снівко буде!"

На цій розмові "гостей" закінчилась.

Драмака.

НОВІ КНИЖКИ! -- НОВІ КНИЖКИ!

Товариші! Памятайте, що в свідомости наша сила, а свідомість здобується з книжок. Кождий робітник повинен збільшити свою бібліотеку і свідомість слідуючими новими книжками:

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНИЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ — обнімає 80 сторін друку, ціна лише ..... 20 ц.

ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ — написав О. Снявський; 110 сторін друку, ціна ..... 35 ц.

ЧЕРВОНА ЗОРЯ (утопія) — написав А. Богданов; 150 сторін друку, ціна ..... 25 ц.

Замовлення разом з грішми слати до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

М. ГРЧАН. ЗА ОКЕАН. (ПОДОРОЖНІ ВРАЖІННЯ.)

(Продовження.)

Проти корабля вихала гарна моторова лодка і "наш" великан привітався довгим-перелизним гудком. Ми всі оглядаємо скалисті береги Канади. Щось нове, невідоме і таємне в них. Що саме, не вмію пояснити собі, але одно знаю: це земля другої частини світа. Морські хвилі б'ються злобно до скал і роспучливо прискає в гору сніжобіла піна. Гарно дуже. А береги вкрили малі хатки, якісь не такі, як в Європі. І ліси чорні, чорняво-зелені.

Цамо все здовж берега, бо приставь подальше, в глибині. По морю вганють менші і більші лодки. Ми маємо руки, шапками, неначе хочемо поділитися своєю радістю. Але люде в лодках ліниво відмахуються і їдуть далі. Видно, для них не цікаво. Буденщина.

Перед нашими очима вирине висока гора, а на ній вистачить цілий ряд гармат, звернених на океан. Це певно ще з часів світової війни. Вікниці різно бачимо місто, що потапає в куряві димів. Корабель пристає і нас збирають всі у великій ідалії.

мимовбді зжилися, виходимо з корабля у великі сіни. Урядові канадського еміграційного уряду ведуть всіх у велику салью і ми ждемо. Окремо горюжане Канади, окремо негорюжане. Перших покликують у сусідні кімнати горюжан, опісля всіх жінок, а потім і решту подорожних. В довгому ряді, поодиноким, без підходимо до лікарських оглядів, потім до урядовців, які провіряють наші паспорти і дають дозвіл на перебування в Канаді. Іван поперед, а за ним. Лікарем подобався Іван своєю високою-стрункою будовою:

— Україна! — сказав головний лікар і поплескав рукою Івана.

Але на мені розсочувався. Я теж "Україна", але — проти тілесної будови Івана — контраст.

Щау годину стоїмо в ряді, доки приходить і на нас черга. Урядовець, старий, симпатичний чоловік, не зле балакає про українські. Іван виїшов швидко, а я пізніше. Виходжу у величезну салью і мене обступують невідомі люде в чорних одягах, та вперто допитуються щось. Я хочу оминати їх, але вони таки питають. Догарджує їм потрібні знати, якої я нації і кажу, що Українець. Тільки сказав — моментально

в руках моїх опинилося декілька книжок релігійного змісту — в російській мові. Беру і хочу йти, але біля дверей чуно німецьку мову і питаю, куди мені йти. Та замість відповіді їх хтось вриває з моїх рук подаровані книжочки і всуває нові. Я глянув і усміхнувся: святє письмо вже в — німецькій мові.

Вийшов в простору салью, а Іван вже стоїть з двома паледрими коробками під паху.

— Що це у вас? — питаю.

— Ходіть, ходіть. Ви мусите також дістат. Це харчі на дорогу — відповідає і тягне мене.

Я йду, бо одержати харчі, не заа штука. Требаж щонебудь їсти. Але скоро розсочуваюся. Харчі не дає ніхто даром, а треба заплатити 2 долари і я — відмовляюся.

— Ви мусите взяти — каже Іван.

— Не мушу! — відповідаю. В мене всіх грошей 4 долари, окрім гошків на білет.

І я не взяв, а Іван, який теж був бідний на долари, відпровадив назад свою коробку. Купили залізничні білети і подавали телеграми: Іван до сестри в Монреалі, а до своїх в Манітобі. Ех! Зроблю їм несподіванку. Вони не знають ще, що я вже в Канаді, але мають, що тільки виб'раюся в дорогу. А ми так дуже давно

бачилися! Ще я дитиною був... Пописували і вилітали в Європу листи і пішли в потяг, що тут-же, в цьому забудованні. Вагони дуже вигідні, теплі. Полігали і дивуємося, що ми — в Канаді.

— Я читав, що канадський залізничний найшвидша на світі. Ото поїдемо! — приговорює Іван.

А я лякаю:

— Так, найшвидша, це правда. Але в Америці кождий другий потяг розбивається... — Не може бути! — зирвався Іван.

— Так, так! — кажу. Але Іван — ми поїдемо тим першим, що не розбивається... Повільно повний вагон емігрантів — втихає. Засипляємо ми.

26. жовтня 1923 року.

Ранком-розбудилися; поміли. Наш потяг стояв вже на головному дворці Галіфаксу. Якось швидко перевели нас в новий потяг і ми за пів години вихали в напрямі Монреалу. Мені просто не хочеться вірити, що потребує їхати ще з добі скорим потягом! Гей! Таж за цей час я переїхав Європу!

Потяг повільно женеться берегом моря і ми не можемо налюбуватися красою. Сходить сонце і вмиває заспане обличчя в морі. А море спокійне, за-

румянене. Але швидко в'їздимо в гори і женемося прекрасними околицями Нової Шотландії. Справді, таку-красу бачу вперше. Мальовнича осынь вбрала непроглядні ліси в різні кольори і мені серце стискається болем, що не може довго дубуватися цєю красою. Потяг женеться, мчить, як вихор. Безчисельні озера з чарівними-таємничими островами то зникають, то знов вринають. Я перестаю говорити, курити. Забув про цілий світ. Дивлюся і надивитися не можу.

Минаємо й біді — рідкі фарми і малі містечка та більш міста. Страшенно вражає різниця між Європою. Тут всі двірці, навіть всі будинки мають тимчасовий характер. Звичайно немає навіть огорожі біля двірців. Близько залізничної дороги. А це в Європі недопустиме.

Отакі будинки будувало військово на війні — зауважує Іван. І це правда. Все виглядає, якби люде збили з деревляних дошок будинки на рік-два, а потім певно покинуть їх і підуть далі. Тай рух цілий якийсь дивний. А може... може це мені тільки так видається? Ну, побачу далі. Ось приїду у велике місто Монреал, тоді де-що більше напишу.

Іван розбалакався з емігрантською-вчителькою, по походжен-

ню німкенюю. З розмови їх догадуєся, що дівчина розумна, освічена всебічно, володіє майже всіма європейськими мовами. Між иншій студіює руку Івана і на основі окремо-новий-ної науки, вгадує по ній характер людини. Кличуть її менше. Вчителька повільно, але поважно означає мою владу, мої здібности і мої-недостаті. Мушу признати, що в більшості — правдиво.

— Я дуже добре знаю, що це не обманство, не ворожбитство, а окрема наука, але чомусь приходять на думку слова Івана Франка:

— "Поворож мені циганко, чорноока
"Поро, чорноока, чорноока
Чи доживу літ щасливих, доброблюди
скоро?"

І циганка взяла руку, так стала читати:

— "Будеш — каже — чоловіче, сям
літ їдзувати"
Сім літ жкеш? Небагато! Шкож
потому смикнеш?
— "А потому чоловіче... Потому...
привикнеш!"

І я усміхаюся — а потяг мчить, як вихор. Мчатсь й ліси чарівні і озера принадні і зворні і думки мої... А в грудях шось дуже болюче стиснуло. Спомини, чи жаль? Я не знаю.

(Далі буде.)

Товаришу! Не забувай відновити передплату на "Українські Робітничі Вісті".

ПОМІЧ УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ПРЕСІ В КАНАДІ.

Г. Бобеской, Форт Френсіс	\$5.00
І. Ясейко, Торонто	5.00
І. С. Котик, Варен	4.50
В. Давидовський, Гартней	3.50
Н. Жабко, Лонгмуір	2.00
В. Матеєвук, Горшейн	2.00
Т. Тарасевич, Ватросе	2.00
В. Ливинський, Крейтон-Майн	2.00
Гришко Петрик, Ісаєда	1.00
В. Гашко, Флінт	1.00
Д. Пентяков, Ковтс	1.00
М. Лоза, Ватерлоу	1.00
Н. Гашко, Порт Коаборм	1.00
П. Пулак, Дрройт	1.00
Е. Мартин, Вінніпег	1.00
І. Нагорній, Народь	50
Гео. Котларо, Народь	50
П. Коломиць, Келгарі	50

ТОРОНТОНСЬКІ РОБІТНИКИ НА ПОМІЧ СВОЇЙ ПРЕСІ.

Преса в нашій суспільній житті відіграє велику вагу. Вже в другій половині XIX століття доцільно значення преси. Коли одного разу німецький цар слитав свого канцлера, який держав на Німеччину «бонтиса, то цей державний муж відповів, що Німеччина не боїться якої держави в світі, але однієї речі таки боїться, а це — преса. Значення преси в суспільній житті знає прекрасно і наша буржуазія, тому то що свою пресу вона розвивала до неймовірної висоти. Так цар в Зау. Державі число буржуазної преси перевищило 15000 видантів, підчас коли робітничу пресу не досягало числа палків однієї друки. Канадський капіталістичний світ має 1500 видантів часописів і журналів, а робітничу пресу так само можна по числу підрахувати однієї друки і ще палків остільки. Але коли взяти під увагу чисельність суспільних двох класів, то робітничу класу вважається куди чисельнішою від класу капіталістичного. Одним словом стан робітничої преси є дуже оптимістичний.

Ми самі є свідками, яку велику роль відігравала преса в великій сільській революції. Розуміючи переважно значення і вплив преси на маси, буржуазія з цією силою пари наступала на робітничу пресу. В виду того свідоме робітництво повинно всіма своїми силами вдержати свою пресу, бо без своєї преси, хоч і мізерної, робітництво ніяк не може обійтися. Саме робітництво з усіх закутків Канади зрозуміло камі «Поміч свій пресі», та поспішає її ширю з поміччю. Зрозуміли це і торонтоські робітники і робітничі і також спільно з Т. з поміччю. Всі робітничі організації в Торонто як У.С.Р.П.К. з осередка міста і Вест Торонто, жіночий відділ ім. Розі Лукембург і відділ Стов. У.Р.Д. — спільно розпочали в несею матеріальною поміччю «У.Р.В.» в причиненні до цього місяця листопада. Слідуючі підприємства відбули для цієї цілі:

10-го листопада відбулася забавка, 12-го листопада аматорська вистава «Безробітні», 17-го і 24-го товариські сходили, першого грудня представлення «Як світ пішов до гори ногами», 9-го грудня повторення той-ж вистава. З підприємств було чистого приходу \$458.33, на листі зібрано пресу фонду \$102.70 а на передплату \$34.00, з відділів \$13.34. Разом на поміччю нашій пресі придано \$608.37.

Окрім того відділ з центра міста послав \$270.00 як другу частину з суми \$500.00, що була наложена Четвертим з'їздом Стов. У.Р.Д. на Торонто на сплату дову У.Р.Д. і тим власне робітники Торонто сповнили свій обов'язок відносно У.Р.Д. в Вінніпегу з цим роком. При чім є і 10-доларовий фонд тов. І. Ясейка, також на сплату дову У.Р.Д. Сіла також зазначити і це, що в місяці листопада і грудня організації примушено буди піді з підмогою англійської робітничої газети «Воркерс», стріємар в Новій Скошії та голодуючої робітничої дітвори в Німеччині. Згадані жертви робітництва в останніх часах вказують на солідарність працюючої маси.

За ці ширі жертви складає листопадовий комітет ширю подяку всім жертводавцям, а так само товаришам і товаришкам, котрі причинились до збірки.

Загальна сума, яку вислали вносивність \$888.37, себто на пресовий фонд «У.Р.В.» \$575.37, на передплату \$34.00 (разом для преси \$608.37), на сплату дову У.Р.Д. \$270.00 від Відділу і \$10.00 від т. І. Ясейка.

Імена жертводавців на пресовий фонд слідуючі:

С. Меронко	\$5.00
І. Ясейко	5.00
І. Стефаніш	5.00
І. Кофін	5.00
Андрейко	5.00
Н. Данієвчук	5.00
Федорак	5.00
Маршак	5.00
Мислян	5.00
Без	5.00
М. Гуцулак	5.00
Новосельський	4.00
П. Терещак	4.00
І. Комар	4.00
Станіславський	3.00
М. Теуць	3.00
С. Шваченко	3.00
Бурлака	3.00
І. Павлович	3.00
Пасичник	3.00
Глазко	3.00
Марія Павлович	3.00
Н. Гуцалко	2.50
Т-ка А. Гуцалко	2.50
Д. Николаєвчук	2.50
Т-ка А. Николаєвчук	2.50
І. Бойчук	2.00
Бойчук (маленький)	2.00
Р. Собічинський	2.00
Байдачок	2.00
С. Косс	2.00
Ю. Милів	2.00
Качала	2.00
Павок	2.00
Василевський	2.00
Вішинський	2.00
Т-ка Вішинська	2.00
Портей	2.00
Т-ка Портей	2.00
Кішницький	2.00
Кісіль	2.00
Т-ка Кісіль	2.00
П. Курчак	2.00
Возчик	2.00
Феділович	2.00
Маршак	2.00
Романко	2.00
Маринчук (малий)	2.00
Корчак	2.00
П. Омик	2.00
П. Зарадовський	2.00
Я. Ясейка	2.00
М. Горбатюк	2.00
Дулаєв	2.00
Кривий	2.00
І. Гудима	2.00
Коросів	2.00
Амброз	2.00
І. Горбатюк	2.00
А. Слободяні	2.00
Маркович	2.00
В. Кривий	2.00
Ю. Максимонько	2.00
Макух	2.00
Федя	2.00
Наровський	2.00
Дулаєв	2.00
Г. Волос	2.00
І. Сембай	2.00
Кушніченко	2.00
І. Станіславський	2.00
С. Андрейко	2.00
І. Ясейка	2.00
С. Андрейко	2.00
С. Галесів	2.00
Ромко (малий)	1.00
Т-ка Бек	1.00
Т-ка Ясейка	1.00
Кузенко	1.00
Кисляк	1.00
Т-ка Косів	1.00
Т-ка П. Чорний	1.00
Т-ка Стасів	1.00
І. Грекул	1.00
Т-ка Н. Грекул	1.00
Т-ка Т. Горбатюк	1.00
І. Чорний	1.00
М. Стельмашук	1.00
Т-ка Бабій	1.00
Т-ка Федів	1.00
Т-ка Кісіль (мала)	1.00
Чиниль (малий)	1.00
Т-ка Ситій	1.00
Т-ка М. Комарець	1.00
Косович	1.00
Юрєвич (мал.)	1.00
Булалоский	1.00
П. Горбатюк	1.00
С. Максимонько	1.00
Ю. Чорний (мал.)	1.00
Т-ка Юрєвич	1.00
Ю. Новосельський	1.00
І. Ясейка	1.00
Д. Калман	1.00
А. Пилипів	1.00
Г. Гаврилюк	1.00
І. Клонівака	1.00
І. Лівинський	1.00
А. Ковалюк	1.00
М. Гуцулак	1.00
І. Прихода	1.00
П. Тушка	1.00
С. Коржак	1.00
І. Балювський	1.00
М. Худолік	1.00
С. Стельмашук	1.00
В. Пелинко	1.00
Т-ка Н. Романко	1.00
Н. Хабаєв	1.00
І. Суліна	1.00
Д. Костурин	1.00
І. Стефаніш	1.00
С. Наконевський	1.00
Н. Ботюк	1.00
І. Трач	1.00
Т-ка Дубов	1.00
Т-ка Голуба	1.00
Т-ка Майкут	1.00
Т-ка Кузенко	1.00
Т-ка Власов	1.00
Т-ка Романко	1.00
Т-ка Контимір	1.00
Т-ка Гітос	1.00
Т-ка Рудковська	1.00
Т-ка Комарець	1.00
Д. Романко	1.00
Ю. Комар	1.00
Ю. Тичинський	1.00
К. Зарудний	1.00
П. Каміньський	1.00
В. Волощук	1.00
Ф. Павлюк	1.00
Т-ка Комар	1.00
Т-ка Ткачук	1.00
І. Сембай	1.00
Никола Бойко	1.00
Новосельський	1.00
С. Портей	1.00
Т-ка Р. Москалик	1.00
Т-ка А. Скаку	1.00
Т-ка А. Кузьмич	1.00
Т-ка Ю. Маркович	1.00
Ю. Лавочка	1.00
П. Кравель	1.00
Т-ка Василевський	1.00
М. Козак	1.00
М. Місер	1.00
Новосельський	1.00
П. Терещак	1.00
І. Комар	1.00
Станіславський	1.00
М. Теуць	1.00
С. Шваченко	1.00
Бурлака	1.00
І. Павлович	1.00
Пасичник	1.00
Глазко	1.00
Марія Павлович	1.00
Н. Гуцалко	1.00
Т-ка А. Гуцалко	1.00
Д. Николаєвчук	1.00
Т-ка А. Николаєвчук	1.00
І. Бойчук	1.00
Бойчук (маленький)	1.00
Р. Собічинський	1.00
Байдачок	1.00
Т-ка О. Шерба	50
Д. Романко	50
Н. Шитко	50
П. Тихола	50
І. Гураля	50
Н. Наконевський	50
П. Федорів	50
І. Розмаринич	50
П. Рибаченко	50
Н. Барановський	50
В. Скаку	50
Д. Шостало	50
М. Кошин	50
М. Ф. Вакалок	50
І. Заричний	50
М. Даниш	50
Н. Порохилок	50
В. Мостеса	50
М. Григорівч	50
І. Міхалко	50
І. Заричний	50
П. Стельмашович	1.00
О. Ланиш	1.00
Ф. Салудак	1.00
М. Костинюк	1.00
М. Бурк	1.00
Томко Гуцулак	1.00
М. Вакалок	1.00
П. Рошка	1.00
П. Харина	50
Г. Бобешко	50
П. Мануца	50
І. Тушка	50
Ф. Сершен	25
Н. Н.	15
Разом	\$28.40
(15 ц. відітнено на поштової кошта за переписку грошей.)	
Всім жертводавцям Відділу складає ширю подяку.	
3 товаришам прийматим.	
М. Даниш, фін. секр.	

Дорогі Товариші!	
Вислали Вам \$153.45, що прощу розподіляти як слідую:	
\$65.70, що вилучено з представлення жертводавців на пресовий фонд, як також на прес. фонд \$28.25 як збірка на листі, що разом робить \$93.95; з збірки на останню сплату дову У.Р.Д. в Вінніпегу \$50.99 і з розподілу "Т. Н." і "Т.Р." \$9.50.	
Тов. І. Стефаніш і П. Стельмашович збірали на листі ч.ч. 687 і 688 на пресовий фонд:	
І. Старон	\$4.00
В. Дзєлин	2.00
В. Стефаніш	2.00
М. Ф. Вакалок	2.00
І. Заричний	2.00
М. Даниш	2.00
Н. Порохилок	1.00
В. Мостеса	1.00
М. Григорівч	1.00
І. Міхалко	1.00
І. Заричний	1.00
П. Стельмашович	1.00
О. Ланиш	1.00
Ф. Салудак	1.00
М. Костинюк	1.00
М. Бурк	1.00
Томко Гуцулак	1.00
М. Вакалок	1.00
П. Рошка	1.00
П. Харина	50
Г. Бобешко	50
П. Мануца	50
І. Тушка	50
Ф. Сершен	25
Н. Н.	15
Разом	\$28.40
(15 ц. відітнено на поштової кошта за переписку грошей.)	
Всім жертводавцям Відділу складає ширю подяку.	
3 товаришам прийматим.	
М. Даниш, фін. секр.	

Дорогий Товаришу Редактор! Вислали Вам \$10.50 на пресовий фонд і на передплату "У.Р.В.", які збірали на забаві в т. Павла Міхаловського в Бруа, Алта.

Жертви на пресовий фонд зложили наступні товариші і товаришки:

Михайло Сметанюк	\$1.00
Кость Кулик	1.00
Ням Костинюк	1.00
Роман Місєєв	1.00
Павло Міхаловський	50
Марія Міхаловська	50
Марія Кулик	50
Марія Сметанюк	50
Ольга Сметанюк	50
Разом	\$6.50

На передплату зібрано 4.00

Загальна сума вносивність — \$10.50

Всім жертводавцям ширю подяку.

3 товаришам прийматим.

Кость Кулик.

Вінніпег, Ман.

Дорогий Товаришу Редактор! Вислали Вам \$10.50 на пресовий фонд і на передплату "У.Р.В.", які збірали на забаві в т. Павла Міхаловського в Бруа, Алта.

Жертви на пресовий фонд зложили наступні товариші і товаришки:

Михайло Сметанюк	\$1.00
Кость Кулик	1.00
Ням Костинюк	1.00
Роман Місєєв	1.00
Павло Міхаловський	50
Марія Міхаловська	50
Марія Кулик	50
Марія Сметанюк	50
Ольга Сметанюк	50
Разом	\$6.50

На передплату зібрано 4.00

Загальна сума вносивність — \$10.50

Всім жертводавцям ширю подяку.

3 товаришам прийматим.

Кость Кулик.

Вінніпег, Ман.

Тов. Д. Качмар зібрав на листі ч. 47 на пресовий фонд:

Д. Качмар	3.00
Т-ка А. Качмар	4.00
8 на передплату	7.00

Корбін, Б. К.

Тов. Л. Кушнік зібрав на листі ч. 768 на передплату 24.50

Колорет, Алта.

Стараним Відділу Стов. У. Р. Д. "Дорога Воля" в Колорет відбулася дня 26-го грудня м. р. забавка і розіграшка корони. Тов. Василь Кучурин виграв корону на число 131. Отже загальною приходою з забави було \$128.80, розходою \$85.50; чистого приходу осталося \$43.25.

Дня першого січня ухвалено на спеціальній збірці, щоб розподілити ці фонди в наступному порядку: \$200.00 на Оборонний фонд "У. Р. В."; \$23.10 на сплату дову У.Р.Д. в Ледбрідж; (15 ц. коштує вислака грошей).

Ші \$20.00 вислалимо на руки адміністрації "У.Р.В." та рівночасно складаємо ширю подяку товаришам і товаришкам, що не пожадували свого труду для цієї цілі.

3 товаришам прийматим.

П. Тимчук.

Дорогі Товариші! Заслали Вам поштовою переказ на суму \$145.80, яку вилучила з листопадовий кампанії в користь української робітничої преси в Канаді. Справозданню з цієї кампанії представляється так:

3 підприємств вилучило	\$100.00
Від трох тов. (одні день праці) 25.00	
збірка на листі на прес. фонд 5.00	
зібрано на передплату	15.50
Разом	\$145.80

Слідуючі товариші зложили на пресовий фонд по одному днєві праці:

І. Стокалок	\$11.50
Гр. Павлюк	7.50
Н. Францезич	6.00

Тов. Іван Костинюк зібрав на листі ч. 364 на передплату \$15.50; на пресовий фонд:

Р. Блазий	\$1.00
М. Блазий	50
Н. Левинчук	50
А. Брик	50
Т. Гула	50
М. Сквіт	30
М. Попович	25
Н. Ленків	25
В. Павляк	25
І. Коскиш	25
Ю. Костинюк	25
Н. Баргій	25
Ф. Пашковський	25
Ф. Луков	25
Разом	\$5.30

3 товаришам прийматим.

І. Стокалок, секр.

Дорогі Товариші! Вислали Вам \$153.45, що прощу розподіляти як слідую:

Вислали Вам \$153.45	
\$65.70, що вилучено з представлення жертводавців на пресовий фонд, як також на прес. фонд \$28.25 як збірка на листі, що разом робить \$93.95; з збірки на останню сплату дову У.Р.Д. в Вінніпегу \$50.99 і з розподілу "Т. Н." і "Т.Р." \$9.50.	
Тов. І. Стефаніш і П. Стельмашович збірали на листі ч.ч. 687 і 688 на пресовий фонд:	
І. Старон	\$4.00
В. Дзєлин	2.00
В. Стефаніш	2.00
М. Ф. Вакалок	2.00
І. Заричний	2.00
М. Даниш	2.00
Н. Порохилок	1.00
В. Мостеса	1.00
М. Григорівч	1.00
І. Міхалко	1.00
І. Заричний	1.00
П. Стельмашович	1.00
О. Ланиш	1.00
Ф. Салудак	1.00
М. Костинюк	1.00
М. Бурк	1.00
Томко Гуцулак	1.00
М. Вакалок	1.00
П. Рошка	1.00
П. Харина	50
Г. Бобешко	50
П. Мануца	50
І. Тушка	50
Ф. Сершен	25
Н. Н.	15
Разом	\$28.40
(15 ц. відітнено на поштової кошта за переписку грошей.)	
Всім жертводавцям Відділу складає ширю подяку.	
3 товаришам прийматим.	
М. Даниш, фін. секр.	

Дорогі Товариші! Вислали Вам \$153.45, що прощу розподіляти як слідую:

Вислали Вам \$153.45	
\$65.70, що вилучено з представлення жертводавців на пресовий фонд, як також на прес. фонд \$28.25 як збірка на листі, що разом робить \$93.95; з збірки на останню сплату дову У.Р.Д. в Вінніпегу \$50.99 і з розподілу "Т. Н." і "Т.Р." \$9.50.	
Тов. І. Стефаніш і П. Стельмашович збірали на листі ч.ч. 687 і 688 на пресовий фонд:	
І. Старон	\$4.00
В. Дзєлин	2.00
В. Стефаніш	2.00
М. Ф. Вакалок	2.00
І. Заричний	2.00
М. Даниш	2.00
Н. Порохилок	1.00
В. Мостеса	1.00
М. Григорівч	1.00
І. Міхалко	1.00
І. Заричний	1.00
П. Стельмашович	1.00